

In Treatment är den nya dokumentären

Ur filmen "Stora scenen"

På dokumentärfestivalen Tempo i Stockholm har Cecilia Hector sett flera filmer i en ny genre kallad "In Treatment", bland annat Stora scenen, Leningrads sista dagar och 12 Angry Lebanese.

Sedan 1998 har man under några dagar i Stockholm på dokumentärfilmfestivalen Tempo kunnat se en uppsjö dokumentärfilmer från hela världen. Utöver det givna utbudet visas i år också en serie som man kallar "In Treatment", (efter den exempelöst populära serien om psykoterapi in vivo med ursprung i Israel). Inte för att arrangörerna valt att visa filmad psykoterapi, utan snarare visas en rad filmer som är gjorda i det uttalade syftet att verka terapeutiskt, antingen för filmaren själv eller för de medverkande eller - inte minst - för åskådaren. Även om du är flitig hinner du på en festival bara se ett litet, ofta slumpmässigt urval. Här följer några titlar:

AV DE FILMER jag sett är några som jag absolut skulle ha räknat till den nya gengren "In treatment": **Stora scenen** av Tova Mozard där hon placerat sig själv, sin mor och mormor i varsin fåtölj på Kungliga Dramatens stora scen iförda clownmaskering. De talar i närvaro av en psykoterapeut om sig själva i relation till varandra precis som ett familjesamtal. Självrefererande och utan att väja för svåra konflikter. Maskeringen förhöjer känslstyrkan i det som sägs, samtidigt som det ger en föreställning om att det är generellt, kunde ha gällt någon annan, oss själva till exempel.

I en film av Maria Zennström som hon kallat **Leningrads sista dagar**, får vi närvara vid en släktmiddag i ett intellektuellt hem i det som nu kallas St Petersburg. Stämningen är laddad av avund

mot de som emigrerat och av insikten om förlorade liv. Jag kommer att tänka på Margerite Duras "India Song", en oöverträffad elegi över förlorat liv och en värld som inte längre existerar. Den terapeutiska faktorn här är att filmen väcker åskådarens empati.

Båda dessa filmer ingår i en serie som visades på Moderna museet under rubriken "Subversiva scener", men skulle lika gärna ha kunnat ingå i den ovan nämnda "In Treatment". "Subversiv" kan man väl rent av börja kalla samtalsterapin i dag.

En film som festivalledningen verkligen har stuvat in under In Treatment-rubriken är Anna Odells **Okänd kvinna** som här visas med några nya delar utöver de som visats på gallerier runtom i Sverige. I serien ingår också ett verk filmade inifrån fångsläggret Guantánamo med telefonkamera och som kallas **You don't Like the Truth – Four Days inside Guantánamo**. Oerhört laddat och upprörande, förstås.

UNDER ETT SEMINARIUM, i närvaro av bland andra producenten till **12 Angry Lebanese**, Jocelyne Abi Gebrayl berättade hon om tillkomsten av denna fängelsedokumentär som visar gruppterapisessioner med dödsdömda och livstidsdömda libanesiska män. Hon kunde vittna om hur hennes fördomsfulla inställning till dessa machomän förändrades i takt med att fångarnas självbild påverkades av att bli sedda. Men också hur svårt det är att göra förändringen bestående.

Samtliga nämnda titlar rekommenderar jag att ni spejar efter i SVTs allt intressantare och angelägnare dokumentärfilmsutbud.

CECILIA HECTOR

Mars 2011